

CIEKAWOŚĆ W
POZNAWANIU
ŚWIATA

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do geografii. Geografia w zakresie podstawowym, III etap edukacyjny

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna

Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji:

Na mapie przedstawiono wiele informacji geograficznych.

Klasa I

Cele:

- Wskazanie różnorodnych źródeł i metod pozyskiwania informacji geograficznych.
- Korzystanie z różnych map w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.
- Rozwijanie zainteresowań geograficznych, budzenie ciekawości świata.

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcia: analiza, opis, mapa, mapa tematyczna;
- ocenia przydatność wykorzystania różnych źródeł informacji geograficznych;
- wymienia metody przedstawiania informacji geograficznych i ocenia ich przydatność;
- czyta i interpretuje treści różnych map.

Metody/Techniki/Formy pracy

ćwiczenia z mapą, giełda pomysłów, grupowa i indywidualna.

Środki dydaktyczne

Atlasy, mapy ściennie, mapy topograficzne – 1 dla grupy. Rzutnik multimedialny, laptop, duży arkusz papieru, mazaki, kartki samoprzylepne lub kartki do zapisu pomysłów, masa mocująca.

Opis przebiegu lekcji

Faza wstępna

Nauczyciel objaśnia uczniom temat i cele lekcji. Proponuje obejrzenie atlasu geograficznego i odpowiedź na pytanie: Jak według Was są przedstawiane na mapach informacje geograficzne?

Uczniowie zapisują na kartkach odpowiedzi, jedna odpowiedź na jednej kartce. Kartkę przypinają do tablicy, równocześnie czytają wcześniejsze odpowiedzi, jeśli znajdą podobną, to przypinają obok (tworzą się promienie z podobnymi odpowiedziami).

Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi uczniów.

Część zasadnicza

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy, uczniowie pracują w grupach 4-osobowych (mogą być grupy, które wykonują to samo zadanie). Wybiera stronę w atlasie z mapą, dla każdej grupy inna mapa, np. klimatyczna, gospodarcza, ludność.

Na tablicy zapisuje pytania lub drukuje i rozdaje do pracy uczniom:

1. W jakiej skali wykonana jest mapa? Tytuł mapy.
2. Jakie informacje przedstawia mapa?
3. W jaki sposób przedstawione są informacje (każdy sposób zapiszcie na oddzielnej kartce)?
4. Czego dowiedzieliście się o zjawisku przedstawionym na mapie? zapiszcie te informacje.
5. Oceńcie przydatność opisywanej mapy w waszym życiu codziennym.

Uczniowie pracują w grupach, zapisując swoje wnioski według powyższych punktów. Nauczyciel podsumowuje pracę grup, szczegółowo omawia informacje, opisane zgodnie z punktem 3.

Nauczyciel zadaje pytanie: Jak nazwiecie grupy informacji, którymi przedstawione są treści mapy? (Można zaproponować uczniom metodę mapowania pojęć – powstaną grupy sygnatur, które nazwiemy, np. liniowe, obrazkowe), a następnie przedstawia i nazywa metody: sygnaturowa, kropkowa, kartogram, zasięgów, izolinii, kartodiagram.

Nauczyciel porządkuje metody przedstawiania informacji na mapie, może to być prezentacja multimedialna przygotowana przez ucznia chętnego, zdolnego (prezentacja metod przedstawiania informacji geograficznej na mapie).

Nauczyciel zapisuje na tablicy zagadnienia (praca w grupach): 1. Oceńcie, jaka jest według Was przydatność umiejętności czytania mapy i odczytywania skali mapy. 2. Uzasadnijcie słuszność zdania: Znajomość skali mapy umożliwia orientację w terenie (podczas obliczania, np. rzeczywistej odległości).

Uczniowie w grupach przygotowują odpowiedzi na pytania, dyskusja.

Część podsumowująca

Nauczyciel wyjaśnia uczniom konieczność gromadzenia materiałów, np. portfolio, omawia tematy (prezentacja multimedialna), które będą realizowane na najbliższych lekcjach (wiadomości i umiejętności są niezbędne i będą oceniane). Można wykonać spis tychże i zawiesić w widocznym miejscu na tablicy.

Komentarz metodyczny:

Ważne! Zwróć uwagę uczniów, że będą pracowali na lekcjach różnymi metodami, np. giełda pomysłów, w efekcie takiej pracy powstanie mapa mentalna. Wyjaśniamy, że podobnymi metodami będą pracowali na wszystkich lekcjach geografii.

W zależności od tempa pracy uczniów, można w części podsumowującej omówić jeszcze inną metodę przydatną na lekcjach geografii, np. ranking ważności.

Pierwsza lekcja może być też formą diagnozy wstępnej, sprawdzamy umiejętności: czytania map, analizowania, wnioskowania, uzasadniania. Zwróć uwagę na uczniów z dysleksją, mogą mieć problemy z określeniem kierunków na mapie. Uczeń zdolny

otrzymuje zadanie: Poszukaj w Internecie informacji i przygotuj prezentację, w której odpowiesz na pytanie: Jakimi metodami przedstawione są informacje na mapie? Prezentuje swoją pracę w fazie podsumowującej. Kształtując poniższe kompetencje, przygotowujemy ucznia do przyszłej pracy zawodowej.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, cyfrowe, osobiste, społeczne.